

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی‌های اقتصادی

بررسی اقلام مندرج در موافقت‌نامه تجارت ترجیحی بین ایران و اتحادیه اوراسیا

بررسی کارشناسی اقلامی که مشمول موافقت‌نامه تجارت ترجیحی بین ایران و اتحادیه اوراسیا شده اند، نشان می‌دهد ارزش واردات اقلامی که مشمول امتیازات اعطایی ایران به اوراسیا شده‌اند، بیش از ارزش صادرات اقلامی است که مشمول امتیازات اعطایی اوراسیا به ایران هستند و سهم آنها از ارزش کل واردات کشور به مراتب بالاتر از سهم کالاهایی است که مشمول امتیازات اعطایی اوراسیا به ایران از کل ارزش صادرات ایران می‌باشد. بررسی‌ها نشان می‌دهد از میان کدهای تعرفه هشت رقمی مشمول تخفیفات ترجیحی اعطایی اوراسیا به ایران، تنها در ۱۶ کد تعرفه، کشورهای اوراسیا جزو سه مقصد عمده صادراتی ایران در سال ۱۳۹۷ بوده‌اند. در سایر اقلام، کشورهای اوراسیا یا اصلاً جزو مقاصد صادراتی ایران نبوده‌اند و یا سهم آنها از صادرات ایران در آن محصول پایین بوده است. در ادامه، به مروری بر نتایج بررسی ارزش واردات و صادرات هر یک از این اقلام، سابقه صادراتی آنها و سایر موارد پرداخته می‌شود.

تهیه شده توسط فروع کریمی امیکراس

آبان ماه ۱۳۹۸

امتیازات اعطایی اوراسیا به ایران

براساس موافقت‌نامه تجارت ترجیحی بین ایران و اتحادیه اوراسیا، این اتحادیه برای صادرات ایران، در ۵۰۲ کد تعرفه ۱۰ رقمی تخفیفات تعرفه‌ای قائل شده است که تعداد این اقلام بر اساس کد تعرفه هشت رقمی به ۳۶۹ قلم می‌رسد. با توجه به اینکه بررسی آماری صادرات و واردات ایران صرفاً بر اساس کد تعرفه هشت رقمی امکان‌پذیر است، سایر تحلیل‌ها در ادامه گزارش بر اساس کدهای تعرفه‌های هشت رقمی ارائه می‌شود.

از میان ۳۶۹ کد تعرفه هشت رقمی که مشمول تخفیفات ترجیحی اعطا شده از سوی اوراسیا به ایران می‌شوند، ۶۴ کد تعرفه (حدود ۱۷ درصد) مربوط به فصل ۳۹ کتاب مقررات صادرات و واردات (مواد پلاستیکی و اشیاء ساخته شده از آنها) است. تعداد قابل توجهی از سایر این محصولات نیز به فصل‌های ۷۳ (مصنوعات از چدن، آهن یا فولاد)، فصل ۲۷ (سوختهای معدنی، روغن‌های معدنی و محصولات حاصل از تقطیر آنها)، فصل ۵۷ (فرش سایر کفپوش‌ها از مواد نسجی)، فصل ۸۴ (راکتورهای هسته‌ای، دیگ‌های بخار آب گرم، ماشین‌آلات و وسایل مکانیکی، اجزا و قطعات آنها) و فصل ۲۰ (فرآورده‌ها از سبزیجات، میوه‌ها یا از سایر اجزا، نباتات) اختصاص دارد (جدول ۱).

جدول ۱- تعداد کدهای تعرفه هشت رقمی مشمول تخفیفات ترجیحی اعطایی از سوی اوراسیا به ایران به تفکیک فصول کتاب مقررات صادرات و واردات

فصل	شرح	تعداد	فصل	شرح	تعداد
۳۹	مواد پلاستیکی و اشیاء ساخته شده از این مواد	۶۴	۰۶	نباتات زنده و محصولات گلکاری	۷
۷۳	مصنوعات از چدن، آهن یا فولاد	۴۸	۱۸	کائوچو و فرآورده‌های آن	۷
۲۷	سوختهای معدنی، روغن‌های معدنی و محصولات حاصل از تقطیر آنها؛ مواد قیری؛ موم‌های معدنی	۴۵	۱۹	فرآورده‌های غلات، آرد، نشاسته، فکول یا شیر؛ نان‌های شیرینی	۵
۵۷	فرش سایر کفپوش‌ها از مواد نسجی	۴۵	۳۰	محصولات دارویی	۵
۸۴	راکتورهای هسته‌ای، دیگ‌های بخار آب گرم، ماشین‌آلات و وسایل مکانیکی، اجزا و قطعات آنها	۴۳	۶۸	مصنوعات از سنگ، گچ، سیمان، پنبه نسوز ...	۴
۲۰	فرآورده‌ها از سبزیجات، میوه‌ها یا از سایر اجزا، نباتات	۴۰	۲۵	نمک؛ گوگرد؛ خاک و سنگ؛ گچ، آهک و سیمان	۳
۰۷	سبزیجات، نباتات، ریشه و غده‌های زیرخاکی خوراکی	۳۴	۷۴	مس و مصنوعات از مس	۳
۶۹	محصولات سرامیکی	۲۸	۳۸	محصولات گوناگون صنایع شیمیایی	۲
۰۸	میوه‌های خوراکی؛ پوست مرکبات یا پوست خربزه و همانند	۲۴	۴۰	کائوچو و اشیاء ساخته شده از کائوچو	۲
۷۰	شیشه و مصنوعات شیشه‌ای	۲۲	۵۴	رشته‌های مصنوعی	۲
۸۷	وسایل نقلیه زمینی غیر از نواقل روی خط راه آهن یا تراموای و...	۱۷	۰۴	شیر و محصولات لبنی، تخم پرندگان، عسل طبیعی...	۱
۸۵	ماشین‌آلات و دستگاه‌های برقی و اجزا و قطعات آنها...	۱۳	۱۷	قند و شکر و شیرینی	۱
۳۲	عصاره‌های دباغی یا رنگرزی؛ تانن‌ها و مشتقات آنها	۹	۲۸	محصولات شیمیایی غیرآلی	۱
۳۴	صابون، مواد آلی تانسواکتیف، فرآورده‌ها برای...	۹	۳۵	مواد آلبومینوئید؛ محصولات براساس نشاسته یا فکول تغییر یافته...	۱
۷۱	مروارید طبیعی یا پرورده، سنگ‌های گرانبها یا نیمه گرانبها...	۸	۵۵	الیاف سنتتیک یا مصنوعی غیریکسره	۱
۰۳	ماهی‌ها و قشرداران، صدفداران و سایر آبزیان فاقد ستون فقرات	۷	۶۱	لباس و متفرعات لباس، کشیاف یا قلاب باف	۱

معاونت بررسی های اقتصادی

بررسی کارشناسی فهرست امتیازاتی که از سمت اوراسیا به ایران اعطا شده، گویای موارد مبهمی است که در ادامه به نکات برجسته آن اشاره می شود:

- تخفیف‌های تعرفه‌ای اعطایی از سوی اوراسیا به ایران، در بازه صفر تا ۱۰۰ درصد قرار دارد. اکنون این سوال مطرح می شود که چرا برخی کدهای تعرفه (۷ مورد) درج شده در فهرست امتیازات اوراسیا به ایران مشمول تخفیف صفر درصدی هستند؟! از جمله این موارد می توان به تخفیف تعرفه‌ای صفر درصد برای صادرات کیوی اشاره کرد. در حالی که در شرایط فعلی هم نرخ تعرفه این محصول برای کشورهای اوراسیا صفر درصد درج شده است. در شش کد تعرفه دیگر نیز عملاً تخفیف ترجیحی برای صادرات ایران در نظر گرفته نشده و نرخ کاهش تعرفه صفر درصد درج شده است.

- بررسی میزان صادرات ایران در کدهای تعرفه ترجیحی اعطا شده از سوی اوراسیا به ایران، براساس آمارهای گمرک ایران نشان می دهد میزان صادرات این اقلام در سال ۱۳۹۷، حدود ۲,۲ میلیارد دلار به وزن بیش از ۴ میلیون تن بوده که نسبت به سال ۱۳۹۶ افت ارزشی ۲۴ درصد و افت وزنی ۱۵ درصد داشته است. به عبارتی؛ کالاهای مندرج در فهرست امتیازات اعطایی اوراسیا به ایران، تنها حدود ۵ درصد از کل ارزش صادرات کالایی (به غیر از نفت خام) کشور را در سال ۱۳۹۷، به خود اختصاص داده‌اند. ضمناً، با توجه به اینکه بررسی‌ها بر اساس کدهای تعرفه هشت رقمی صورت گرفته، ارقام صادرات ایران در این کالاها تقریبی بوده و ممکن است از رقم فعلی نیز کمتر شود. بنابراین، چنانچه صادرات سال ۱۳۹۷ را مبنا قرار دهیم، امتیازاتی که در مجموع از سمت اوراسیا به ایران اعطا شده، صرفاً بخش محدودی از صادرات ایران را در بر می گیرد.

- **بررسی اقلام مندرج در فهرست امتیازات اعطایی اوراسیا به ایران نشان می دهد در سال ۱۳۹۷، از میان ۳۶۹ کد تعرفه ترجیحی هشت رقمی مندرج در این فهرست، ایران تنها در ۸۴ مورد آنها سابقه صادراتی داشته است. به عبارتی دیگر؛ در بیش از ۷۷ درصد کدهای تعرفه هشت رقمی که مشمول تخفیفات ترجیحی اعطایی از سمت اوراسیا به ایران شده اند، سابقه صادراتی برای ایران در سال ۱۳۹۷ وجود نداشته است. از میان این ۸۴ قلم کد تعرفه اعطایی که ایران در آنها سابقه صادراتی داشته، تنها ۵ مورد آنها جزو ۵۰ قلم عمده صادراتی ایران در سال ۱۳۹۷ بوده‌اند.**

ضمناً تقریباً ۹۰ درصد از ارزش صادرات این اقلام در سال ۱۳۹۷ (حدود ۲ میلیارد دلار) تنها مربوط به ۲۳ قلم کالا با کد تعرفه هشت رقمی است که در جدول ۲ نشان داده شده است. در میان این اقلام نیز تنها ۵ کد تعرفه، جز ۵۰ قلم عمده صادراتی ایران قرار دارند. بنابراین عملاً سایر کدهای تعرفه درج شده در این فهرست، امتیازی برای ایران محسوب نمی شوند.

- در رابطه با امتیازاتی که از سمت اوراسیا به ایران اعطا شده، نکته مهم دیگری نیز در رابطه با مقاصد صادراتی ایران وجود دارد. بررسی‌ها نشان می دهد از میان کدهای تعرفه هشت رقمی مشمول تخفیفات ترجیحی اعطایی اوراسیا به ایران، تنها در ۱۶ کد تعرفه، کشورهای اوراسیا جزو سه مقصد عمده صادراتی ایران در سال ۱۳۹۷ بوده‌اند. در سایر اقلام (۳۵۳ کد تعرفه)، کشورهای اوراسیا یا اصلاً جزو مقاصد صادراتی ایران نبوده‌اند و یا سهم آنها از صادرات ایران

معاونت بررسی های اقتصادی

در آن محصول پایین بوده است. به عنوان نمونه؛ در این فهرست اقلامی قرار دارند که در حال حاضر، بیش از ۹۰ درصد از آن محصول به یک کشور (از جمله عراق) صادر می شود و بخش باقی مانده نیز به کشورهای غیراوراسیا در حال صادرات هستند. بنابراین به نظر نمی رسد قرار دادن این اقلام، در فهرست تخفیفات ترجیحی اعطایی اوراسیا به ایران، امتیازی برای ایران به همراه داشته باشد.

جدول ۲- کالاهایی که ۹۰ درصد ارزش صادرات فهرست اقلام مشمول امتیازات اعطایی اوراسیا به ایران را به خود اختصاص داده اند

کد تعرفه هشت رقمی	شرح تعرفه	جایگاه/رتبه در میان اقلام صادراتی ایران (به لحاظ ارزش صادرات)
۰۸۰۲۵۱۰۰	پسته با پوست	۲۶
۰۷۰۲۰۰۰۰	گوجه فرنگی، تازه یا سرد کرده	۲۹
۳۹۲۴۹۰۰۰	سایر ظروف آشپزخانه، سایر لوازم خانه داری و بهداشتی یا اسباب توالت، از پلاستیک	۳۳
۵۷۰۱۱۰۹۰	سایر فرش و سایر کفپوش ها از پشم یا موی نرم حیوان	۳۷
۳۹۲۳۲۹۹۰	کیسه، کیسه کوچک که از سایر مواد پلاستیکی ساخته شده است	۴۸
۶۹۰۷۴۰۹۰	سایر سرامیک های تمام کاری (جلا دادن)	۶۹
۰۸۱۰۵۰۰۰	کیوی	۷۵
۰۸۰۷۱۹۰۰	سایر خربزه و همانند آن	۹۷
۰۸۰۶۲۰۳۰	انگور خشک کرده تیزابی بی دانه	۱۱۱
۳۴۰۲۹۰۱۰	سایر مواد آلی تانسئوآکتیو(پودر، مایع، گرانول، قرص، ژل، کنسانتره و سایر فرآورده های همانند	۱۱۷
۷۳۰۸۴۰۰۰	تکیه گاه و لوازم مشابه برای چوب بست زدن، پشت دری ساختن، شمع زدن یا حائل قرار دادن	۱۲۲
۰۷۰۹۳۰۰۰	بادمجان	۱۲۴
۸۵۴۴۶۰۹۰	سایر هادی های برق برای ولتاژ بیشتر از ۱۰۰۰ ولت	۱۳۸
۸۴۷۴۲۰۰۰	ماشین آلات و دستگاه های خرد کردن، ساییدن، مخلوط کردن و ورز دادن	۱۵۷
۳۴۰۲۲۰۹۰	سایر مواد آلی تانسئوآکتیو(سایر فرآورده های بسته بندی شده برای خرده فروشی)	۱۶۵
۷۴۰۸۱۱۰۰	بزرگترین بعد سطح مقطع عرضی مفتول مسی	۱۸۲
۶۹۱۰۱۰۰۰	ظرفشویی، روشویی و ... از جنس چینی	۱۸۷
۵۵۰۳۲۰۰۰	الیاف سنتتیک غیر یکسره، حلاجی نشده، شانه زده نشده از پلی استرها	۱۹۴
۰۷۰۴۱۰۰۰	گل کلم و گل کلم بروکلی	۲۰۵
۳۹۱۷۲۹۰۰	لوله، شیلنگ و لوازم ملحقات آن ها از جنس سایر مواد پلاستیکی	۲۰۹
۰۷۰۶۱۰۰۰	هویج و شلغم	۲۱۶
۲۵۲۰۲۰۰۰	گج	۲۱۷
۰۸۰۴۲۰۱۰	انجیر خشک	۲۲۲

امتیازات اعطایی ایران به اوراسیا

در این موافقت‌نامه، ایران نیز در ۳۶۰ کد تعرفه ۸ رقمی برای کشورهای اتحادیه اوراسیا (بلاروس، قزاقستان، روسیه، ارمنستان و قرقیزستان) تخفیف تعرفه‌ای در نظر گرفته است. تعرفه ترجیحی اعطایی از سوی ایران به اوراسیا غالباً مربوط به فصل ۸۴ کتاب مقررات صادرات و واردات (راکتورهای هسته‌ای، دیگ‌های بخار آب گرم، ماشین‌آلات و وسایل مکانیکی، اجزا و قطعات آنها) است. بعد از آن، کالاهای مربوط به فصل ۲ (گوشت و احشاء خوراکی)، فصل ۴۸ (کاغذ و کالاهای ساخته شده از آن) و فصل ۷۲ (چدن، آهن و فولاد) بیش از سایر محصولات در این فهرست دیده می‌شوند (جدول ۳).

جدول ۳- تعداد کدهای تعرفه هشت رقمی مشمول تخفیفات ترجیحی اعطایی از سوی ایران به اتحادیه اوراسیا به

تفکیک فصول کتاب مقررات صادرات و واردات

فصل	شرح	تعداد	فصل	شرح	تعداد
۸۴	راکتورهای هسته‌ای، دیگ‌های بخار آب گرم، ماشین‌آلات و وسایل مکانیکی، اجزا و قطعات آنها	۴۷	۲۲	نوشابه‌ها، آبگون‌های الکلی و سرکه	۵
۰۲	گوشت و احشاء خوراکی	۲۹	۶۱	لباس و متفرعات لباس، کشباف یا قلاب باف	۵
۴۸	کاغذ و مقوا؛ اشیاء ساخته شده از خمیر کاغذ، از کاغذ یا از مقوا	۲۹	۷۴	مس و مصنوعات از مس	۵
۷۲	چدن، آهن و فولاد	۲۰	۸۶	لکومتیوهای راه آهن یا تراموای، نواقل روی خط ...	۵
۳۰	محصولات دارویی	۱۸	۱۸	کاکائو و فرآورده‌های آن	۴
۷۳	مصنوعات از چدن، آهن یا فولاد	۱۸	۰۴	شیر و محصولات لبنی، تخم پرندگان، عسل طبیعی، محصولات خوراکی که منشأ حیوانی دارند ...	۳
۷۱	مروارید طبیعی یا پرورده، سنگ‌های گرانبها یا نیمه گرانبها، فلزات گرانبها، فلزات دارای روکش یا پوشش از فلزات گرانبها و اشیاء ساخته شده از این مواد؛ زیورآلات بدلی، سکه	۱۷	۱۵	چربی‌ها و روغن‌های حیوانی یا نباتی؛ فرآورده‌های حاصل از تفکیک آنها؛ چربی‌های خوراکی آماده؛ موم- های حیوانی یا نباتی	۳
۸۷	وسایل نقلیه زمینی غیر از نواقل روی خط راه آهن یا تراموای...	۱۶	۱۷	قند و شکر و شیرینی	۲
۳۴	صابون، مواد آلی تانسوآکتیف، فرآورده‌ها برای...	۱۳	۳۹	مواد پلاستیکی و اشیاء ساخته شده از این مواد	۲
۴۴	چوب و اشیاء چوبی؛ زغال چوب	۱۲	۵۵	الیاف سنتتیک یا مصنوعی غیر یکسره	۲
۳۳	روغن‌های اسانسی و شبه رزین‌ها (رزینوئیدها)، محصولات ...	۱۱	۸۹	کشتی‌ها، قایق‌ها و شناورها	۲
۸۵	ماشین‌آلات و دستگاه‌های برقی و اجزا و قطعات آنها، دستگاه- های ضبط و پخش صوت و تصویر ...	۱۱	۲۵	نمک؛ گوگرد؛ خاک و سنگ؛ گچ، آهک و سیمان	۱
۰۷	سبزیجات، نباتات، ریشه و غده‌های زیرخاکی خوراکی	۹	۲۸	محصولات شیمیایی غیرآلی	۱
۱۰	غلات	۷	۲۹	مواد شیمیایی آلی	۱
۱۲	دانه و میوه‌های روغن‌دار، دانه و بذر میوه‌های گوناگون نباتات صنعتی و دارویی، کاه و نواله	۷	۳۵	مواد آلبومینوئید؛ محصولات براساس نشاسته یا فکول تغییر یافته...	۱
۲۳	آخال و تفاله صنایع خوراک‌سازی، خوراکی‌های آماده برای حیوانات	۷	۴۰	کائوچو و اشیاء ساخته شده از کائوچو	۱
۶۲	لباس و متفرعات لباس، غیرکشباف یا غیرقلاب باف	۷	۴۷	خمیر چوب یا سایر مواد الیافی سلولزی؛ کاغذ یا مقواو برای بازیافت (آخال و ضایعات)	۱

معاونت بررسی های اقتصادی

فصل	شرح	تعداد	فصل	شرح	تعداد
۰۹	قهوه، چای، ماته و ادویه	۶	۴۹	کتاب، روزنامه، تصویر و سایر محصولات صنعت چاپ، دست نوشته‌ها، تایپ شده‌ها و نقشه‌ها	۱
۸۸	وسایل نقلیه هوایی، فضایی و اجزاء و قطعات آنها	۶	۵۲	پنبه	۱
۹۰	آلات و دستگاه‌های اپتیک، عکاسی، سینماتوگرافی، سنجش، کنترل، دقت‌سنجی؛ آلات و دستگاه‌های طبی - جراحی؛ اجزاء و قطعات و متفرعات آنها	۶	۵۳	سایر الیاف نسجی نباتی، نخ کاغذی و پارچه‌های تار و پود باف از نخ کاغذی	۱
۰۳	ماهی‌ها و قشرداران، صدفداران و سایر آبزیان فاقد ستون فقرات	۵	۵۴	رشته‌های مصنوعی، نوار و ...	۱
۱۹	فرآورده‌های غلات، آرد، نشاسته، فکول یا شیر؛ نان‌های شیرینی	۵	۵۷	فرش و سایر کفپوش‌ها از مواد نسجی	۱
۲۱	فرآورده‌های خوراکی گوناگون	۵			

منبع داده‌ها: سازمان توسعه تجارت، محاسبات تحقیق

بررسی کارشناسی فهرست امتیازاتی که از سمت ایران به اتحادیه اروسیا داده شده نیز گویای موارد مبهمی است که در ادامه به برخی از آنها اشاره می‌شود:

- بررسی میزان واردات ایران در کدهای تعرفه مندرج در فهرست امتیازات اعطایی ایران به اوراسیا نشان می‌دهد در سال ۱۳۹۷، میزان واردات ایران در این اقلام، بیش از ۱۱ میلیارد دلار و به وزن بیش از ۲۰ میلیون تن بوده است که به لحاظ ارزشی حدود ۲۶ درصد از کل واردات کالایی ایران را در این سال دربر می‌گیرد. در مقایسه با سال ۱۳۹۶، واردات ایران در این کالاها رشد وزنی ۳ درصد و رشد ارزشی ۱ درصد را تجربه کرده است. بنابراین، ارزش واردات اقلامی که مشمول امتیازات اعطایی ایران به اوراسیا شده‌اند، بیش از ارزش صادرات اقلامی است که مشمول امتیازات اعطایی اوراسیا به ایران شده است و سهم آن از ارزش کل واردات کشور (۲۶ درصد) به مراتب بالاتر از سهم کالاهایی است که مشمول امتیازات اعطایی اوراسیا به ایران از کل ارزش صادرات ایران (۵ درصد) می‌باشد.
- از مجموع ۳۶۰ کد تعرفه‌ای که مشمول تخفیفات ترجیحی اعطا شده ایران به اوراسیا هستند، در ۲۵۸ مورد، سابقه وارداتی در سال ۱۳۹۷ برای ایران وجود داشته است. به عبارتی، برخلاف امتیازاتی که ایران از اوراسیا دریافت کرده، بخش قابل توجهی از امتیازاتی که ایران به اوراسیا اعطا کرده، عملاً قابل تحقق هستند.
- به طور کلی، ۱۰۲ مورد از کالاهایی که مشمول امتیازات اعطایی ایران به اوراسیا می‌شوند، در سال ۱۳۹۷، سابقه وارداتی در ایران نداشته‌اند. بخش عمده این کالاها (به لحاظ تعداد) مربوط به گوشت و احشاء خوراکی می‌شود که برای آنها تخفیفات ترجیحی حتی تا ۶۱٫۵ درصد کاهش نیز در فهرست امتیازات اعطایی ایران به اوراسیا در نظر گرفته شده است. قابل توجه است که بخش عمده این اقلام، کالاهای مصرفی هستند که پیش از این وارد نشده‌اند.
- تخفیف‌های تعرفه‌ای اعطا شده از سوی ایران به اوراسیا بین صفر تا ۸۲ درصد متغیر بوده است. شایان ذکر است که ۱۳۳ کد تعرفه مشمول تخفیف صفر درصدی شده‌اند که ارزش واردات آنها در سال ۱۳۹۷ حدود ۶ میلیارد دلار بوده است.

معاونت بررسی های اقتصادی

- چنانچه تخفیفات تعرفه‌ای که ایران برای کشورهای عضو اوراسیا قائل شده، در چهار گروه مطابق نمودار ۱ طبقه‌بندی شوند، آمار واردات کشور در سال ۱۳۹۷ نشان می‌دهد از مجموع ۱۱ میلیارد دلار واردات ایران در این کالاها، حدود ۷ میلیارد دلار آن مشمول تخفیف ۰ تا ۲۵ درصد، حدود ۳٫۵ میلیارد دلار آن مشمول تخفیف ۲۶ تا ۵۰ درصد، حدود ۵۷۷ میلیون دلار آن مشمول تخفیف ۵۱ تا ۷۵ درصد بوده و تنها ۵۷۰ هزار دلار آن تخفیف ۷۶ تا ۱۰۰ درصدی را شامل شده‌اند.

نمودار ۱- ارزش واردات ایران در سال ۱۳۹۷ در کالاهای مشمول تخفیفات تعرفه‌ای اعطایی ایران به اوراسیا

منبع آمارها: سازمان توسعه تجارت و محاسبات تحقیق

✓ توصیه سیاستی

نتایج بررسی‌ها در مورد فهرست تعرفه‌های ترجیحی میان اتحادیه اقتصادی اوراسیا و ایران نشان می‌دهد که نه تنها مبانی تعیین فهرست اقلام صادراتی ایران برای برخورداری از تعرفه ترجیحی کشورهای عضو این اتحادیه روشن نیست بلکه به نظر می‌رسد بررسی دقیق و کارشناسی هم در تنظیم این فهرست صورت نگرفته است. یکی از دلایل مهم عدم موفقیت ایران در استفاده از منافع موافقت‌نامه‌های ترجیحی با برخی کشورها در سال‌های قبل هم موید عدم توجه به همین موضوع است. ارجح است معیارهای موردنظر در تنظیم فهرست تعرفه‌ها از ابتدا روشن و مشخص شود و به نحوی فهرست تعرفه‌ها تنظیم شود که ضمن دوری جستن از نگاه صرف بخشی، در کل، دستاوردهای مثبت و معناداری برای اقتصاد کشور به ویژه در شرایط تحریم که با محدود شدن درآمدهای صادراتی مواجه شده است، در برداشته باشد.